Ч. 114 (12.480). Львів, неділя 25. травня 1930. Oplata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 50·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Повиборчі підсумки.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 22. травня 1930.

I.

Вибори до сойму в 57 окрузі на Волині дають богатий матеріял для характеристики політичного життя й проурядового табору. Ці останні вибори неподібні до виборів з 1928 р. Треба ствердити, що за деякими винятками, пройшли вони задовільняюче.

У 1928 році станули до виборів усі ті угрупування, що й тепер (з заміною 8-ки на 36-ку) і група „одинки". І тоді були арешти, побиття богатьох осіб, пресія на малосвідомий елемент протоколами, карами і т. п., підсипування нумерків і всякі інші подвиги. Тепер „одинка" у виборах участи не брала. І подібних „здєлок" не було, за малими винятками, як сказано вище.

Населення переконане, що колиб „одинка" була станула до виборів, картина 28 року булаб повторилася може ще в гіршому вигляді. Так само воно переконане, що повториться ця картина й у майбутньому, якщо знову „одинка" візьме участь у виборах. Бо чогож іншого можна сподіватися від людей, які можуть обходити конституцію й інші закони?

Одначе й тепер знехтовано закон про чистоту виборів. По-перше, у Колківській громаді (ґміні) нашому послові поліція не дала відбути віча в загородженому подвірю і цілковито унеможливила виборчу акцію у цій громаді. По-друге, „санаційні" часописи „Укр. Нива", й „Пшеґльонд Волиньскі" накликали до бойкоту, що колідує з законом про чистоту виборів, при чому „Укр. Нива" допустилася зневаження сойму, кажучи:

„Від цього сойму ніякої користи для народу не буде, а обтяжувати нарід податками на утримання послів (більше як 20 тисяч на місяць з Волині) під цю тяжку пору для селянства вважаємо просто безчеловічним".

„У день виборів вільно кожному селянинові працювати на полі; хто буде вільний від праці, най краще йде до церкви або Просвіти, а то просто най прочитає гарну книжку. Користи від того буде більше".

По-третє, бебісти випустили відозву з закликом до бойкоту виборів, а солтисам, зібраним на сесіях (урядово) давали ці відозви розліплювати. Виконуючи це доручення солтиси закликали населення до бойкоту виборів. Про дрібніші надужиття, що колідують з законом про чистоту виборів, уже й не кажемо.

Як бачимо, часописи, які закликали до бойкоту виборів і зневажали сойм з метою цього бойкоту, не були в час унешкідливлені ким слід.

Сам „Пшеґльонд Волиньскі" (ч. 20) говорить про кримінальну каригідність „одинки":

„Кажім виразно. Вицофання одинки змушує нас до кримінилу, який з волі п. прокуратора окружного суду міг би бути окреслений, як бойкот виборів".

Так каже „Пш. Вол.", який раніше сам накликав до абстиненції. Так урядовий „Пш. Вол." ставить у стан обвинувачення „Укр. Ниву" за нарушення закону про чистоту виборів, за що є передбачена кара вязниці, — ту саму „Укр. Ниву", що видається за наші податкові гроші. Ось рисок для характеристики життя на Волині.

II.

Хрунівська й деяка польська преса вдарили в дзвін про бойкот виборів населенням у наслідок бойкотової акції одинковців і наших негідників-хрунів. Так, бойкот виборів, як сказано вище, всупереч закону про чистоту виборів, мав місце й не був спинений органами, які до цього є покликані.

Але даремна радість. Бойкотова акція хоч і мала деякі наслідки, але не такі великі, як про це дзвонять. І не з однодумства з „одинкою" стрималася від голосування деяка частина нашого населення, а з зовсім інших причин. Навпаки, по селах голосно говорять, що колиб „одинка" й пішла до виборів, то українське населення все одно на неї не голосувалоб.

Але перегляньмо цифри. В 1928 році голосувало нібито 63 відсотки управнених до голосування. Чи дійсно стільки голосувало? Стверджено факти, що в урнах находжено більше карток, ніж було голосуючих. Звідки вони взялися? Очевидно, це чудо зробила чиясь невидима рука. І як кажуть, таке саме чудо сталося в багатьох урнах. Картки „одинки" в урнах двоїлися. Тому можна сказати з певністю, що в 1928 році голосувало в наслідок пресії не більше 50 відс.

Отже тепер число голосуючих зменшилося приблизно на 16, припустім навіть, що навіть на 20 відсотків. У це число входять поляки, чехи, які цілковито стрималися, й частина німців, на яких зроблено сильну пресію через пасторів. Залишиться біля 10 відс. українців.

Абсентеїсти з цього числа розпадаються на кілька ґруп. У день голосування пале з деякими перервами дощ. Стверджено, що селяни з дальших сіл у наслідок негоди до урн не прибули. Сильно зменшилося число голосуючих спосеред жіноцтва, що в цю господарську кризу дуже береже свій одяг, якому загрожував дощ.

Залишився невеличкий відсоток таких, що не пішли до урни з інших причин, а може частинно й внаслідок бойкотової акції. Щож це за елемент? Це той безвартісний, малосвідомий, пасивний і заляканий шар селянства, який у 1928 році за допомогою солтисів гнали до урн, як на шарварок, а тепер нашептами й погрозами стримали від цього „шарварку".

Селянський актив, який починає свідомо шукати чогось у житті для покращання своєї долі, на вибори пішов. І колиб навіть була листа „один", на неї голосів не віддав би.

III.

А тепер щодо укладу політичних сил серед українського селянства.

Вибори виказали, що відбулося пересунення в масах. Сельроб (радянофіли) в 1928 році зібрав понад 43 тисячі голосів (6-ка), тепер-же всього 16 тисяч, отже втратили понад 27 тисяч голосів, не зважаючи на величезні видатки й шалену акцію. Цікаво, де ще втрималося сельробівство. У Костопільському повіті листа 36 зібрала трохи більше як 800 голосів, у Рівенському — 1936 і на Луччині — 13.147 голосів. Сельроби зібрали стільки голосів лише тому, що жидівський „Бунд" всі свої голоси віддав на листу 36. Допомогли сельробівцям і хруні, які, обливаючи помиями 18-ку, ні одним словом не зачепили сельробів.

Голоси, здобуті радикалами в луцькому повіті (7 і пів тисяч), вказують на дуже малі їхні впливи. На Костопільщині радикали одержали пять і пів тисячі голосів, значну частину яких дістали від визволенців. „Визволене" там, бачучи, що селяни покидають їх, радили їм голосувати на 22, аби стримати їх від національної 18-ки.

Таким чином виявилося поправіння нашого селянства. Значна частина їхніх колишніх прихильників тепер віддала свої голоси на 22 або 18. Натомісць частина радикалів на Луччині перейшла до національного табору. Таким чином радикали є тим містком, через який бувші радянофіли переходять до національно-незалежницького табору.

Ясно кажучи, УНДО моглоб здобути значно більше голосів, колиб не перешкодили зовнішні обставини й умови виборчої акції. Одно можна ствердити, що зацікавлення до УНДО серед селянства зросло, і наклепам на нього, що кидалися протягом років, селяни перестали вірити.

Подані в деяких часописах відомости, що нібито німці в 100 відсотках голосували на 18, не відповідають дійсности. На німців, як сказано вище, зроблено великий натиск з боку санації через пасторів, і знані нам цілі кольонії, які з переляку перед наслідками до виборів не пішли.

Таким чином, два українські мандати здобуті цілковито українськими голосами під прапором УНДО, яке здобуває собі щораз ширше коло прихильників серед селянства. Цей гін у бік національного табору, можна надіятися, буде все міцніщати.

В. Островський.

В добі кризи.

Ціни товарів у нас і за кордоном. — Консумція продуктів.

Наслідком недостачі якоїсь господарської програми настала в Польщі економічна кріза, що прибирає характер катастрофи. Зубожіле селянство, не маючи готівки, не в силі купувати товари, продуковані в краю. Тому ті товари громадяться масово в маґазинах, коли міжтим широкі круги населення позбавлені є змоги заспокоїти свої найелементарніші потреби. З уваги на те товари продукується на експорт і продається їх тепер просто за безцін за границю.

Докази: За той самий цукор, що коштує у нас 105 зол. за 100 кг, платиться в Данціґу вже після заплачення перевозу 39 зол. За тонну вугіля, грубий рід, платиться на місці в копальні 40 зол., а за границею 22 зол. після оплати перевозу у висоті 7 зол. (отже тільки 15 зол). 100 кг. нафти в краю коштує 35 зол., на експорт 19; бензина в краю 56 зол., на експорт 36 зол. і т. д.

А наслідком такої економічної політики консумція в Польщі в порівнанні до інших держав виглядає так: Вуголь: Злучені Держави 5 тон, Анґлія 3 тони, Бельґія 3.5 тон, Німеччина 4 тони, Польща 950 кг. Бавовна: Анґлія 17 кґ, Німеччина 15 кг, Франція 9 кг, Польща 2 кґ. Цукор: Злуч. Держави: 45 кг. на голову, Анґлія 44 кг, Данія 43, Австрія 27 кґ, Польща 12. Залізо: Бельґія 453 кґ, Злуч. Держави 376 кґ, Франція 215 кг, Німеччина 146 кг, Англія 120 кг, Польща 32 кг.

Уряд. підсумки виборів у луцькій окрузі.

Урядовий вислід доповняючих виборів до сойму в окрузі 57 (Луцьк-Рівне-Костопіль) такий: Управнених до голосування 268.866. Голосувало 91.462. Неважних голосів 1.871. Важних 89.591. З того одержали: листа ч. 3 (Визволене) 10.451, ч. 8 (Сельроб-правиця) 354, ч. 4 (Бунд) 13, **ч. 18 (УНДО)** 32.017, ч. 20 (росіяни) 959, ч. 22 (Українська соц. рад. партія) 29.700, ч. 36 (Сельроб-єдність) 16.097. — Листа ч. 18 здобула 3 мандати, ч. 22 — 2 мандати, ч. 36 — 1 мандат.

При цій нагоді подамо ще раз повний список вибраних у луцькій окрузі послів. З листи ч. 18 (Бльок непольських народів) вийшли: 1) **Серветник Лаврентій,** фельчер-мед. з Костополя; 2) **Дроздовський Олександер,** рільник зі села Милостів на Рівенщині (б. учитель); 3) **Д-р Ротфельд Маврикій,** адвокат у Рівнім, з листи ч. 22 (соц. радикали) вийшли: 4) **Власовський Іван,** б. учитель ґімн. у Луцьку; 5) **Нивинський Антін,** кооператор зі Здолбунова, з листи ч. 36 (Сельроб-єдність); 6) **Дурделла Михайло,** журналіст зі Львова.

З життя наших установ.

Загальні Збори „Дністра".

Дня 22. травня ц. р. під проводом през. Р. Сосновського відбулися Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень і Кооперативного Банку „Дністер", які затвердили предложені Дирекцією Т-ва біланси та рахунки зисків і страт, уділили Управі Товариства абсолюторію з діяльности, ухвалили надвижки з річних оборотів Т-ва вз. об. „Дністер" приділити до резервових фондів Товариства, а з зиску Кооперативного Банку „Дністер" виплатили членам 8 проц. дивіденду від виплачених уділів, призначити зол. 4.500 на добродійні цілі, а оставшу решту приділити до резервових фондів Банку. На місце уступаючих членів вибрано до Надзірної Ради сен. д-ра І. Макуха, інж. Юліяна Мудрака, о. Степана Онишкевича, прал. Олексія Пясецького, крил. о. Дмитра Стека і радн. Юліяна Федусевича. Заступниками членів Надзірної Ради вибрано госп. Семена Бубелу, сен. Миколу Кузьмина, д-ра Любомира Макарушку, інж. Олександра Пежанського та радн. Теодора Рожанковського. До Ревізійної Комісії вибрано поновно радн. Олексу Гошовського, радн. Миколу Мельника, дир. д-ра Юлія Савчака й Олександра Ониська.

З предложених друкованих звітів слідно, що в Товаристві взаїмн. обезп. „Дністер", яке веде відділ обезпечень від огню і відділ обезпечень від крадежі з вломом збільшилася в 1929 р. премія більше як на чверть міліона золотих; але погіршення економічного положення спричинило, на жаль, також збільшення шкід на 70 проц. у порівнанні з 1928 р. і через те Товариство могло замкнути біланс тільки незначною надвишкою. Побіч своїх резервових фондів має Товариство значні укриті резерви в своїх сімох реальностях у Львові, які стоять у білянсі з вартістю зол. 330.595 — коли в дійсности їх вартість щонайменше втроє більша.

Постійний і дуже гарний розвиток Кооперативного Банку „Дністер" виявляється у збільшенні касового обороту на 6 міліонів золотих (33 міліони у 1929 р.), у прибутку 1500 нових членів та у значнім скріпленні фондів Т-ва. З порівнання головних цифр білянсу видно, що в останнім році збільшилися уділи Банку майже на 100.000 зол., а то до висоти зол. 527.482. — так, що під оглядом висоти уділового капіталу Кооперативний Банк „Дністер" є найбільшою українською кооперативною установою. Власні фонди, на які складаються уділи й резервові фонди виносили поважну суму зол. 716.000. Це збільшення власних фондів Банку було також причиною збільшеного довіря до нього серед суспільности, яке виявилося тим, що стан вкладок ощадностей побільшився у минулому році на зол. 580.000., так, що загалом на вкладках і біжучих рахунках була в Банку зложена квота зол. 2,127.019.29.

Відповідно до збільшених обіротових капіталів збільшилися також позички на зол. 630.000 — так, що сума уділених позичок з кінцем 1929 р. виносила квоту зол. 2.900.000.

З кінцем 1929 р. виносило заряджуване Банком майно зол. 3,740.000 і було уміщене в переважаючій части в уділених позичках, а дальше в цінних паперах і в трьох реальностях у Львові та двох більших посілостях.

Загальні Збори Народньої Лічниці.

Звичайні Загальні Збори Народньої Лічниці у Львові відбулися 26-го квітня в домівці Відродження.

Товариство істнує 27 років і з кожним роком поширює свою діяльність. В році 1929 ліковано амбуляторійно 9.845 хорих, яким уділено 18.195 лікарських порад, операцій, хірургічних заосмотрень, розслідів крови, мочу, харкотіння, висвітлювання кремінною лямпою і пересвітлення Рентґеном. Хорі, крім тих, що з міста Львова і всіх сіл львівського повіту, були зі всіх закутин нашої землі, а в тім і з Волині, Холмщини, Полісся. Після народности лікувалось 64 проц. українців, 25 проц. поляків, 9 проц. жидів і 2 проц. інших як німців, чехів, москалів і югословян.

У році 1929 закуплено апарат Рентґена коштом понад 2.000 ам. долярів, доповнено хірургічний інвентар. Лікували лікарі: д-р Куровець, д-р Паньчишин, д-р Гинилевич, д-р Дзерович, д-р Кашубинський, д-р Бурачинський, др Тупа-Надраґова, д-р Ляндав, д-р Гриневецький, д-р Дурделло, д-р Рудницька-Криштальська, д-р Полонинський, д-р Олексій. Хемічно-мікроскопові і бактерійні розсліди мочу і крови переводив д-р Музика, дентистичну амбуляторію вели пані д-р Чайківська-Лехова і д-р М. Бойко. На відділі хірургічнім і горла, вуха та носа виконав д-р Бурачинський 376 операцій. На цьому відділі були 2 помічничі сили, а крім того богато помагали старші студенти медицини і лікарі острифіканти. В році 1929 виготовлено і надруковано новий статут Нар. Лічниці, ухвалений попередними Загальними Зборами, пристосований до шпитального лікування. Пляни будови шпиталю львівське воєвідство по 2 ріжних перешкодах зі сторони львівського маґістрату остаточно затвердило і рішило надати концесію на будову після предложених плянів на площі Народньої Лічниці при вулиці Петра Скарги ч. 4., яку дарував товариству митрополит Андрій Шептицький.

Майно Народньої Лічниці виносить у готівці 15.000 ам. дол., зложених у наших фінансових установах як Центро-Банк і Земельний Банк. Реальність при вулиці П. Скарги з простором 23 арів і з около 60 метровим фронтом до вулиці, вартости около 6.000 амер. дол., домашня обстановка, хірургічний і ґінекольоґічний інвентар, мікроскоп, кварцова лямпа і Рентґен вартости понад 50.000 зол. п. — є вистарчаючі вже тепер для майбутнього шпиталю.

Вибрано нову управу Нар. Лічниці а то президента і сенатора Волод. Децикевича головою, о. каноніка Ковальського заступником голови, д-ра Рудницьку-Криштальську секретарем, д-ра Бурачинського касієром, д-ра О. Надраґу правним дорадником, а Михайла Стецівського технічним дорадником. Дирекцію ведуть д-р Куровець і д-р Бурачинський. Найважнішою справою.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Дещо про зрозуміння Франції.

(З відчиту в Українській Студентській Громаді у Парижі).

Зверхні враження. — Дійсні прикмети. — Мова знаряддя думки.

— Яке ваше враження із Парижа? — спитав я недавно молоду українку, що мала вже за собою кількамісячний „стаж" у Парижі.

— Париж брудне місто, — відповіла мені без вагання, — знаєте, я найшла папірчик при самих Елізійських Полях.

Таку або подібну опінію доводиться почути частіше. Молодий український турист судить Париж, а разом з ним і цілу Францію на підставі зверхнього вигляду вулиць, одягу і росту поліцаїв, або світового шампіонату фуртболю чи раґбі. А разом з молодим і старше покоління скептично підсміхається. Воно знову читало не один опис нічних нор Монмартру, знає напамять всю скандальну поліцейську хроніку сексуальних збочень і бандитизму.

Коли молодь схиляється до думки, що французька культура це, перш за все, щось пережите і непридатне, осуд старших буде більше безкомпромісовий. Вони скажуть, що французи це нація, що вмирає наслідком моральної ґанґрени, відсутности всяких етичних принципів і життевої енерґії. І навіть для тих, що винесли деяку знайомість французької літератури зі середньої школи, навряд, чи „Расін" і „Вольтер" означатимуть для них щось більше над напудрені і зовсім зайві перуки, напушисті і ще більше для життя непридатні вірші, яких ніхто вже не читає, або театральні песи, що їх шануючий себе директор театру не осмілився би показати сьогоднішній публиці. Чи не так?

Але вже зовсім поверховна аналіза цих часто припадкових явищ переконує нас, що опінія старших і досвід молодших українців не зовсім покриваються з дійсністю. Ви всі, що мешкаєте тут від років, або хоча місяців, знаєте всю правду про нічний Париж і для кого він створений. Справді, спелюнка Монмартру або Монпарнасу може безпечно послужити, як практична лекція неморальности і навіть вибачливе око догляне у ній проступки проти кількох відразу головних заповідей божих. Але, але, будь ласка, пригляньмося ближче! Всі погодитесь зо мною, що нелегко найти там француза. Це той, що найбільше всьому дивується і почуває себе ніби людина, що ненароком упала зі землі на місяць.

Для того, хто читає французькі ґазети не буде теж тайною, що автор любовного скандалу, що застрілив на вулиці свою коханку це переважно горячокровний еспанець, а той, хто побив усі зеркала у нічній спелюнці, здається, російський еміґрант, а бандит, що його засудили на ґільотину звичайно поляк, часто з українським прізвищем.

Але не є моїм наміром боронити французьку репутацію від закиду неморальности чи нежиттездатности. Не хочу теж іти далеко вглиб і вшир аналізи французької сучасности, освітлюючи всю складну ґеометрію французької культури, де вертикальні лінії минулого зустрічаються з горизонтальними площинами сучасних европейських і світових впливів. Моє завдання багато скромніше. Я хотів би тільки поділитися з вами деякими спостереженнями про Францію, зрештою наскрізь субєктивними і скерувати вашу увагу на деякі прикмети культурної дійсности французької нації.

Все те основане сильно на моїх сентиментах. „Абсурдом є перекладати сентименти на людську мову", сказав Поль Валері. Отже, щоби не бути в ваших очах надто абсурдним, буду передавати вам з моїх сентиментів для Франції тільки те, що вдалося мені перевірити на підставі опінії інших людей. А потому тільки те, що само по собі варте нашої уваги. Не все, що є прикметою у Франції сталоб корисне на Україні. Кожний нарід має щось своє питоме і своєрідне, чим тільки він один може збогатити вселюдську культуру.

Зрештою тема, до якої я необережно взявся, незвичайно складна, елястична і розтяжна, вона дослівно втікає мені між пальцями. Її можна розбити і впорядковувати на ріжні способи, ніколи ані приблизно не вичерпуючи матеріялу і ні в найменшій навіть мірі не вдоволивши цікавости слухачів. Мені треба конче втекти від цього хаосу думок, впливів, систем і забобонів, куди заманює мене прецікава, але не досить добре зясована тема. Тому не вдоволю певне ані нікого з вас ані себе самого, коли виловлю з цього хаосу тільки три слова, три знаменники культури. Ними будуть: мова, традиція і думка.

Сказав давно Карло V: „Треба балакати по еспанськи до бога, по італійськи до своєї коханки, по англійськи до птахів, по німецьки до коней, а по французьки до приятелів". Як бачите питання мови було для нього неменше складне як для нас. Це блискуче знайомство секретарів людської мови, яке виявив Карло V. дозволить нам оцінити, яким винятковим засобом психольоґії є наша бесіда. Бо мова це перш за все знаряддя нашої думки. Вона може недокладно віддзеркалює всі її нюанси та проте відношення її до тамтої є приблизно таке, як фотографічної кліші до краєвиду. Для нас важне передовсім те, що є вона цим першим і беззастережно вірним свідоцтвом культури народу.

Сучасний еспанський фільософ і критик мистецтва Евґеніо д'Орс порівнює французьку мову до мармуру. Це є той знаменитий різьбарський матеріял: твердий і неподатливий. Він не має ані мягкости глини ані пластичности алябастру. І ніщо з цих романтичних захоплень, творчости наосліп, формування мряковин із хаосу світа. Мармур французької мови вимагає доброго знавця матеріялу, досконалого техніка і солідної праці. І тому французька література це творчість лінії і форми у протиставленні (дуже загальному розуміється) до інших літератур, що базуються на кольорах і плямах або „тенденціях", як каже згаданий еспанський фільософ.

(Продовження буде.)

яку розважали Загальні Збори, була будова шпиталю Народньої Лічниці. Д-р Куровець і д-р Бурачинський зложили звіт у справі будови шпиталю і всіх дотеперішних у цій справі доконаних заходів. Рішено одноголосно приступити по полагодженню всіх формальностей, зараз до будови шпиталю, який буде мати назву *Народня Лічниця, шпиталь імени митрополита Андрія Шептицького.*

З нагоди 30 літнього ювилею митрополита Андрія Шептицького на владичім престолі, заснувався під проводом єпископа Івана Бучка громадянський комітет, щоби пошанувати митрополита, як великого князя церкви і громадянського діяча трівким ювилейним памятником, яким і буде здвигнений шпиталь ім. митрополита Шептицького. До комітету увійшли: вся церковна ієрархія, громадські діячі і всі культурні, економічні установи. Комітет розвинув ширшу акцію в цілім краю за придбанням грошей на цю так важну і потрібну гуманітарну установу. Надіймося, що шпиталь Народ. Лічниці імени митр. Шептицького до осени ц. р. буде вже під дахом.

ЗА УПРАВУ:

В. Децикевич, д-р Куровець, д-р Бурачинський.

До індійських подій.

(АТЕ) До зал. стації Дунгарі біля Дарсану вислано відділ індійського війська, 400 людей. Прийдуть дальші транспорти. Новий заступник Гандія, бувш. голова законодатного зібрання Патель, відвідав у полевім шпиталі в Дарсані 300 ранених добровольців. З арештованою поеткою Сароджіні Наіду влада не позволила йому бачитися. В Джелюні арештували трьох визначних нац. провідників. У Бомбаї прийшло до заворушень, тому що на біржі поширилися чутки, нібито директор Банку Індії, що належить до інд. концерну, станув на боці поліції проти однодумців Гандія. Все інд. купецтво хотіло вдертися до банку. Щойно після 3 годин удалося освободити банк від облоги, коли один із Гандієвих мужів довіря обіцяв перевести слідство, кажучи, що директора усунуть, коли чутка виявиться правдивою. В Агмедарбарвердені прийшло до демонстрацій наслідком поширюваних чуток, що вже прийшов кінець англ. володінню в Індії. Було кількох убитих. „Дейли Телеґреф" повідомляє, що наступ ґандійців на держ. саліни в Дарсані був найбільшою в тепер. заворушеннях сутичкою індійців із поліцією та військом. Із тих 2000 індійців поліція арештувала 200. Ранених було ок. 100. Арештували м. і. третього Гандієвого сина Меліриюда. Арештували теж президента індійського конгресу Нерімена і кількадесятьох членів президії. Бюра конгресу опечатали. В Бомбаї не вийшли часописи на знак протесту проти прес. закону.

Інтервю з Ґандієм

Спец. кореспондент „Дейли Геролд-у" оголосив інтервю з Ґандієм у вязниці. Ганді сказав, що боротьба за волю йтиме аж до побідного кінця, хоч вязниці переповняться вязнями. Боротьбу можна би спинити на таких умовинах: 1) основою переговорів мусить бути проект статуту, опертий на принципі незалежности Індії, 2) знесення податку від соли, визнання обмежень продажі альког. напитків та імпорту закорд. краму, 3) амнестія для всіх арештованих підчас тепер. акції, 4) визнання конечних вимог поставлених Гандієм в останньому листі до віцекороля.

Палять комуни.

(АТЕ) „Правда" повідомляє, що незнан. люди підпалили заложену недавно рільну комуну „Безбожник" в Усманській окрузі. В огні згоріли забудування й інвентар комуни. В тій самій місцевости підпалено також господарство керманича совіту, яке згоріло цілком. Влада веде слідство.

„Цепелін" у Бразилії.

„Цепелін" осів у Пернамбуко 22. травня в год. 23. серед.-евр. часу. При причалюванні помагав батальйон піхоти і відділ поліції та вогн. сторожі. Причалюванню приглядалося 15 тис. людей. „Цепелін" перелетів 4.000 миль у 61 год.

Сойм відложений.

Дня 23. травня перед засіданням сойму посли відбули наради в клюбах. В год. 11. передпол., себто годину перед заповідженою сесією прийшов до марш. Дашинського шеф кабінету президента ради міністрів полк. Шецель і доручив маршалові розпорядок президента держави про відложення сесії. **Надзвичайну сесію президент держави відкладає на основі 25. уст. конституції на 30 днів.**

Зараз після одержання вістки про відложення сесії сойму зібрався клюб ППС а потім лівиці та центру й ухвалили резолюції, в яких стверджують, що відложення сесії внеможливлює боротьбу з господарською кризою та її наслідками; загострює надалі відносини в краю та перекреслює можливість здобути закорд. кредит; конст. і парл. відповідальність за цей розпорядок паде на кабінет Славека; морально перед партіями відповідає за це президент держави, втягнений в „гру" політ. табору, якого представником є Славек; кабінет Славека, дораджуючи відложити сесію, дав доказ, що боїться парл. контролі та відповідальности за бюдж. переступлення. Представники партій лівиці та центра ухвалили, що боротьбу за усунення диктатури та привернення конституції вестимуть далі до ок. побіди демократії.

Що каже прем. Славек.

Прем. Славек дав журналістам інтервю про причину відложення сесії сойму. Це що сойм. посли домагалися скликання обох палат є неконституційне. Сенат можна би скликати, коли б того домагалася 1/3 часть сенаторів. Зміст петиції послів у справі надзв. сесії вказував, що нема надії, аби праця сойму була річева. Теперішне політичне положення не позволяє на річеву співпрацю сойму з урядом.

На випадок розвязання сойму.

Веч. ендецький орган повідомляє, що на початку цього тижня в мін-стві справедливости під проводом мін. Цара і при участи адв. Пасхальського радили, як змінити виб. ординацію на випадок розвязання сойму та розписання нових виборів. Присутні прийшли до висновку, що президент могтиме видати декрет нівелюючий дотепер. виб. ординацію та видати новий виб. закон, вигідний для санації. Мін. Цар нібито згодився на те і вже почалися праці над уложенням нової виб. ординації. Ще тому місяць Вл. Студніцький предложив прем. Славекові свій проект виб. ординації, оснований на виб. ординації давнього австр. парляменту. Проект впроваджує на теренах, замешкалих поляками й неполяками **2-мандт. округи**, з них одні для поляків, другий для непольського населення.

Передвиборчі ластівки?

Вшехпольський „Вечур Варшавскі" подав учора таку вістку: Довідуємося з фінансових кругів, що в останніх місяцях відбулася ціла низка розмов між санаційним табором і промисловцями. Розмови ті зводилися до того, аби запевнити санації потрібні фонди на вибори. З розмов виявилося, що промисл міг би дати на вибори 10 до 15 міліонів золотих. В заміну за це промислові круги домагаються від уряду зреалізування ріжних своїх домагань, а зокрема дозволу піднести свої зиски в такий спосіб, аби до кількох місяців покрити видатки на вибори. Ці домагання обговорювалися серед промисловців Шлеська, Познанщини і Варшави, а кількох з них прибуло в останніх днях і конферувало з мін. Матушевським.

Чехович не зречеться пос. мандату.

Прем. Славек одержав листа від бувш. мін. Чеховича, в якім повідомляє, що з причини заг і особистої натури виступає з ББ. Письмо це підписане: посол Гавр. Чехович, з чого виходить, що він не зрікається пос. мандату. Невідомо лише чи Чехович буде дикий чи вступить до іншого клюбу.

Справа ради м. Львова.

Дня 23. травня на засіданні воев. виділу радили над справою ради м. Львова. На днях львівський воєвода видасть розпорядок про покликання тимч. ради м. Львова.

Висадили церкву у повітря.

(АТЕ) Відділ саперів висадив вибух. матеріялами харківську церкву св. Миколи, що є катедрою харківського митрополита української автокеф. Церкви. В постанові ВЦК-ту сказано, що церква спинювала рух на гол. вулиці, тому треба було її збурити.

Згоріло 120 паломників.

Аг. Райтера повідомляє, що корабель „Азія", який плив до Джібуті (Індія), згорів. У пожежі згинуло 120 музулман-паломників. Рят. човна врятували ок. 950 подорожніх. Капітан корабля каже, що паломники молилися серед полумя.

З судової салі.

За підпал і вбивство.

Відложена перед кількома днями розправа проти двох селян із Сеньковець (пов. Рава Р.) Павла та Мих. Гнідеців, обвинувачених у підпалі та вбивстві Задорожного, почалася наново 23. травня. Доказове поступовання вже замкнено. Присяглим поставили питання в напрямі вбивства, підпалу, співучасти в убивстві й очорнення. Нині 24. травня промовлятиме прокуратор і оборонець, потім присяглі радитимуть над вердиктом.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Куртуазія чи політика?

Куртуазія і політика мішаються в нас так часто і так основно, що нераз не знати, чия це нога: куртуазії чи політики.

— Як ви могли його запросити?! Цеж чистої води політика!

— Алеж, пане товаришу, ніяка політика! Проста, найпростіша в світі куртуазія!..

— В такому разі, чому ви не просили воєводи?

— Бо це вже булаб політика.

— А представника комісаріяту закордонних справ у Москві?

— Це куртуазія.

— Чому?

— Бо... бо... бо... куртуазія!

Два інжинірі прощаються і кожний іде в свій бік, роздумуючи, що є політикою, а що куртуазією.

А тепер ясніше:

Іствує в нас від літ „Українське Технічне Товариство". Належали до нього люди ріжних партій, а одного фаху, які довгий час здавали собі ясно справу з двох технічних висловів на означення чемности й інтересу, себто: куртуазія і політика.

За весь той довгий час ніразу ці два вислови не сварилися, а жили собі мирно поруч себе.

Але змінилися часи, кордони і люди.

До Льва-града прийшли ріжні нові представники ріжних нових держав чи державних спілок. Взялася куртуазія з політикою за чуба і — то сюди то туди, то сюди то туди — так, що не знати, де кінчиться одна, а зачинається друга.

В нещасливу годину видумало собі „Технічне Товариство" свято доручення почесних дипльомів. Не тому в нещасливу годину, що свято доручення, не тому, що почесних дипльомів, але тому, що куртуазія замикитилась із політикою.

Хтось із технічного брацтва захорував на куртуазію і запросив радянського консуля та його заступника на свято доручення почесних дипльомів. Беручи субєктивно, мав рацію, бо був з Технічного Товариства, а обєктивно не знаю.

Богато людей каже, що ні в однім ні в другім випадку не мав рації, бо товариство застереглося, щоби не просити нікого з політичного світу.

Вийшла з цього неприємна ситуація.

Одні, щоби рятувати політичну лінію, зломили куртуазійну, другі, щоби рятувати куртуазійну, зломили політичну.

Тепер Технічне Товариство має нівроку тяжкий оріх до розгриження: Чи запрошення більшовицького консуля є політичним кроком, чи ні?!

Знаючи трохи наші відносини, припускаю, що богато членів т-ва присягне, що це не є ніяка політика, а тільки звичайна куртуазія, звичайний акомпаніямент до пісні: „Може є вільні посади на широкій Україні"...

З огляду на те, що гадки будуть поділені, думаю, що не від речі булоб, колиб консулят цю справу вияснив. Останніми часами він розсилає виснення в ріжних неясних справах, то може і в цій справі забрати голос.

Тоді вже буде зовсім ясно, коли загалом ще досі не було ясно.

Галактіон Чіпка.

З волинського виборчого фронту.

ВОЛОДИМИРЩИНА.

Поза численними й успішними вічами на Володимирщині, про які вже писалося в українських часописах, в часі від 1. до 10. травня ц. р. відбулися віча в громадах: **Хмелів, Хмелівка, Микуличі, Яковичі, Березовичі, Бобичі і Безкупичі Руські.** Ті віча були окружними. В них брали участь крім місцевих також селяни з доокоключних сіл. Промовляли на них посол Кохан і член Повіт. Виб. Комітету п. Юхим Булда. Слід піднести високу свідомість окремих громад під національним оглядом та щирий вияв симпатії до Українського Нац.-Дем. Обєднання. По вічах відбував посол Кохан ще окремі тісніші наради, на яких люди підносили ріжні місцеві болячки, яких на Волині не бракує. Зокрема всюди є величезне зацікавлення справою церкви і школи. За дуже рідкими випадками населення мусить вести боротьбу зі своїм духовенством, яке до сьогодня ніяк не може зрозуміти, що часи російського царату безповоротно минули. Не рідко трапляється неймовірне просто відношення духовників до своїх парохіян (Стенжарічі, Яковичі, Микуличі і багато інших), що безумовно оправдує загальне негодування, а то й ненависть парохіян до них. В богатьох селах, щоб зарадити недостачі шкіл, самі люди з власного почину творять шкільні курси, які провадяться системою девятки. Загально є нарікання на владу, яка переслідує ці гарні вияви зацікавлення людей школою (прим. Микуличі). На Володимирщині дуже сильно наростає кооперативний рух. Населення само творить кооперативні установи і треба признати, що провадить їх, як на початки, взірцево. Дуже помічним у цьому є тепер організатор кооператив п. Гр. Барзик, котрий обїхав уже всі іструючі кооперативи; завдяки його впертій праці повстає богато нових кооператив. Цей рух є особливо важний для тих громад, що порозкидані хуторами й не мали досі крім церкви ніякого збірного центра й жили відірвано. При нагоді віч обговорюються значіння кооперативної ідеї і всіх можливостей, які мають значіння для відродження й виховання здорового та з.господарського погляду незалежного покоління. Всі віча, що їх на Володимирщині влаштував посол Кохан з членами Повіт. Виб. Комітету досі вже понад 30, мали чисто діловий характер і вони безумовно не лише причиняться до успіху виборчої боротьби, але й полишать по собі добрі наслідки для майбутньої творчої роботи. Намагання чужих елементів, особливо військових осадників, не допускати до віч або їх розбивати, кінчилися завсіди їх невдачею і компромітацією.

Зміни на високих військових становищах у СРСР.

(АТЕ) Відзначеного недавно ордером червоної зорі команданта більшовицької армії на Дал. Сході Бліхера візвали у Москву. Бліхера призначать на становище заступника Ворошилова. У звязку з призначенням Бліхера перший заступник Ворошилова Уншліхт подасться до димісії. Вища влада проектує більше змін на відповідальних становищах в армії СРСР.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 59-60. 1554

— **Арештування.** В пятницю 23. ц. м. перевела львівська поліція між год. 7—9 рано ревізію у студента прав Дюшки Осипа і студ. техніки Машака Осипа (оба в Акад. Домі) і їх арештувала. Причина арештування невідома.

— **Побачимо.** Польська метереольогічна станція впевняє нас, що не треба сумувати на вид захмареного неба і під парасолею, з якої скапує нині дощ. Небавком — отже може ще цього місяця — прийде погода зі сонцем.

— **Михайло Голинський,** оперовий співак, виступить 1. червня в год. 12. вполудне в салі Муз. Інст. ім. Лисенка на ювилейному концерті акад. хору „Бандурист".

— **У змаганні за Істнування** рішає зовнішній вигляд. Обув Дель-ка по постійних цінах, вже від зол. 24.50 почавши, розвязує цю трудну проблему. Гляди оголошення на стор. 3.

— **Темні сторони радія.** Хто проходив учора пополудні Академічною площею, той чув страшний рев радієвої сурми. Грали ріжні модні „козирі сезону" замість реклями, здається, „Тижня воздушної і газової оборони". Якби так у місті на кожній площі якась фірма чи приватна особа завела таку музику, тоді хоч утікай у гори. Вже від автових труб тріщить голова, а радіо з резонатором просто приголомшує.

— **Трудноші виїзду до Канади.** Канадійська влада видала розпорядок, що обмежує вїзд чужих робітників. Усі, що не мають афідавітів мусять лишитись на місці і ждати на афідавіт. Виїзджати можуть тільки ті рільні робітники, що мають т. зв. перміти виставлені канадійським урядом, або поіменне візвання, чи то з Канади, чи еміграційного уряду, чи від залізничого товариства.

— **Панахида за душу пок. С. Петлюри не відбудеться.** Заповіджена в новинках в ч. 113 „Діла" **панахида за душу пок. С. Петлюри і всіх поляглих за волю України дня 25. травня ц. р.**

не відбудеться тому, що Варшавсько-Холмська Консисторія дозволяючи на відправу панахиди по українськи рівночасно телеграмою заборонила відправляти її чужому священикові, а парох місцевої православної церкви о. Сапега **відмовився** відправити **панахиду по українськи. Управа відділу УЦК. у Львові.**

— **На проходи та прогульки** підчас Зелених Свят надається найліпше обув Дель-ка по постійних цінах. Гляди нинішне оголошення на стор. 5.

— **Реферат у справі людового мистецтва.** В неділю 25. ц. м. в год. 11. передпол. відбудеться в Нац. Музею у Львові реферат директора Музею д-ра Іларіона Свєнціцького про вагу, ціль, способи й методи зберігання людового мистецтва. Директор Музею як представник української комісії, що входить у склад міжнародньої комісії для людового мистецтва, бажає познайомити якнайширші круги громадянства із цими питаннями, вирішити через виміну гадок напрямні у способі праці над зберіганням творів людової творчости, особливож вирішити участь представництва українського людового мистецтва на міжнародніх конгресах і виставах, що відбуватимуться постійно, як приміром найближча в Антверпії в серпні 1930 р. Реферат буде ілюстрований найновішими виданнями з ділянки людового мистецтва, що дозволить познайомитися з досягненнями в цьому напрямку інших народів і порівняти їх з роботою над українським людовим мистецтвом. З огляду на вагу й актуальність питання Управа Національного Музею очікує якнайчисленнішої участи громадянства для вирішення згаданих питань.

— **З нашого наукового руху на чужині.** Українське Історично-Фільольогічне Т-во в Празі влаштувало 20. ц. м. три відчити своїх членів: 1) Чеховича К. В. — „Музичні ритми Шевченкових віршів"; 2) Білецького Л. Т. — „Зі студентських років В. Самійленка"; 3) Сірополка С. О.— „Історія та бібліографічний опис першої дисертації М. Костомарова".

— **Наші емігранти у Франції,** в місцевости Шалет, згуртовані в Т-ві „Просвіта", звертаються через „Просвіту" у Львові до нашого громадянства, прийти їм у поміч для налагнання та поширення культ.-освітньої праці. Просять редакції, видавництва та людей доброї волі посилати їм даром часописи, журнали та книжки, аби в цей спосіб притягнути наших робітників і їх родини на еміграції, а через те відтягнути їх від впливу чужих а то й ворожих товариств, преси і книжок. Приватні посилки можна спрямовувати до Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10. для дальшої відправи. Адреса: **France, 9, Cité du Bouye, rue Monge, Vesines-Chalette (Loiret) par Montargis, pour A. Sopilnyk.**

— **Ріжні вістки.** Англійський парлямент має дати відповідь на проект міністра воздухоплавства: чи завести в Льондоні воздушні авта? — У Берліні на передмісті завалився 8-поверховий будинок. — На японськім острові Формоза відкрили поклади золота на міліярди. У копальнях нафти в Грізнім ствердили велику скількість раду; радянська Академія Наук вислала специялістів для перевірки цього відкриття.— У Тегерані, де недавно був землетрус, найшли 2.000 трупів. — В Отвоцьку помер польський маляр Едвард Трояновський. — У Ню Йорку ввели на вулицях нові світляні сигнали, на знак яких усі піші мають зупинитись. — В околиці Пекіну найшли найстарший досі череп передісторичної людини. — Населення Берліна має цього місяця 4.340.000 голов.

— **Контрабанда радієм.** Відень має від 30 до 40 тисяч аматорів радія задурно. Головна управа телеграфів, що опікується радієвою сіткою, має клопоти, щоби вистежити всіх цих музикальних контрабандистів. Це явище контрабанди тим значніше, що місячна передплата за радіо

є мінімальна. Щойно внедовзі мають приноровити новий англійський винахід, який дасть змогу відкривати незаконних радіо-зматорів без труднощів. Покищо проголошено загрозу високих кар на цих „чесних злодіїв“.

— **Війт у спідниці.** В околиці Парижа є малесенька громада Жорі, складена із комуністично настроених мешканців. Вона вибрала собі війтом заприсяженого комуніста Маранна, що був головою „ради радянських депутатів“ на ширшій території в околиці Парижа. Рік тому мали його арештувати за організацію ріжних замахів, але поліція не могла його найти. Односельчани ховали його між собою і він був надалі війтом. Аж тепер виявилось, що він переодягнувся за жінку і так „урядував“ цілий рік.

— **Збірник памяти С. Петлюри** вийде цього місяця в Празі під редакцією Міжорганізаційного Комітету для вшанування вбитого отамана. У збірнику помістять статті та спомини такі автори: М. Славінський, І. Мазепа, П. Феденко, В. Прохода, М. Добриловський, О. Шульгин, С. Сіраполко, О. Бочковський, В. Королів-Старий, Ф. Щербина, К. Мацієвич, В. Прокопович, І. Гаврилюк, А. Яковлів, В. Кедровський, Г. Порохівський, В. Кущ і В. Сінклер. Збірник матиме 16—17 арк. друку і 16 світлин. Ціна передплати 1 дол., після виходу подвійна. Передплату приймає Український Центр. Комітет у Варшаві, Подвале 16.

— **Боротьба з тверезістю.** У Ню Йорку з 20. на 21. травня було 4 таємні вбивства; три із них були наслідком боротьби з контрабандистами алькоголю.

— **Загальні Збори Суспільно-агрономічного Т-ва „Агроном“.** Отсим повідомляеться всіх товаришів агрономів, що 6. червня 1930 р. в год. 10. відбудуться в льокалі „Сільського Господаря“ у Львові, вул. Зіморовича 20. перші Загальні Збори професійної організації Суспільно-агрономічного Т-ва „Агроном“ зі слідуючим порядком нарад: 1) Отворення Зборів. 2) Цілі і завдання Т-ва „Агроном“. 3) Означення вкладки і вписового. 4) Впис і приняття нових членів. 5) Вибір Виділу, а то голови, 6 членів Виділу і 3 заступників. 6) Вибір Контрольної Комісії (3 членів і 2 заст.). 7) Приняття колективної умови для агрономів, предложеної Сіль. Господарем. 8) Вільні внески. За Виділ: Інж. Ол. Охрим, інж. З. Охримович.

Проти клевети.

(Лист до Редакції.)

До Хвальної Редакції часопису „Діло“ у Львові. Прошу ласкаво опублікувати на сторінках цінного часопису „Діло“ слідуючі стрічки:

У 20. числі часопису „Рада“ з дня 18. травня 1930 року появився комунікат львівського консуляту СРСР, в якім говориться про те, що нібито я звертався до консуляту в ціли одержання грошей для „Гуцульського Мистецтва“ в Косові.

Комунікат надто характеристичний для радянської дипльоматії, що звикши підкупови завдячувати свої розкладові успіхи, у випадку конкретної невдачі, яка загрожує скандалом, намагається очорнити особу, на якій більшовицька тактика заломилася. Так сталося і зі мною, що видно зі слідуючого:

1. Літом 1929 року підчас побуту віцеконсуля п. Григорієва в Косові до нього звернувся прокурист фірми „Гуцульське Мистецтво“ п. Володимир Дзісь на особисту просьбу моєї старенької няньки, яка походить з В. України, а якій більшовицьке посольство у Варшаві відмовило візи на відїзд до дому, щоби він поміг їй добути позволення на вїзд. П. віцеконсуль Григорієв обіцяв йому це прохання полагодити прихильно.

Крім того п. віцеконсуль Григорієв закупив у „Гуцульськім Мистецтві“ для себе на кредит килими, обіцюючи за них в недовгім часі заплатити. З огляду на те, що до грудня 1929 р. п. Григорієв ані одної зі своїх обітниць не виконав, я особисто, будучи у Львові в інших справах, удався до п. Григорієва і просив його обі ці справи полагодити.

Підчас моєї розмови п. Григорієв запропонував мені грошову позичку для „Гуцульського Мистецтва“ і для „Повітового Союзу Кооператив“ у Косові по 5.000 дол. для кожної інституції. Коли я висловив погляд, що не годиться українським національним інституціям брати грошову поміч від більшовиків, п. Григорієв повідомив мене, що деякі наші інституції одержували допомогу у формі позички від радянських установ. Між тими установами назвав і кооперативу „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, яке нібито одержало позичку 2.000 дол. Не припускаючи, щоби наші інституції брали гроші від більшовиків, удався я до „Союзу Українок“, щоби переказати свою розмову, а удався тому, що від цього центрального жіночого товариства залежить склад кермуючих органів кооперативи У. Н. М. Голова „Союзу Українок“ пані Мілена Рудницька і член Президії п-ні Олена Шепаровичева, приняли мої слова до відома. Ця моя розмова з президією „Союзу Українок“ і послужила підставою, щоби У. Н. М. обвинувачило мене у ширенні неправдивих чуток про нього.

Що це саме так було — можуть посвідчити: 1. п. Володимир Дзісь; 2. Ціла бувша Дирекція Повітового Союзу Кооператив у Косові, якій я оповів про пропозицію п. Григорієва, як про спробу внести деморалізацію серед національних працьовників; 3. Президія „Союзу Українок“ в особах пані Мілени Рудницької і пані Олени Шепаровичевої; 4. Маю в своюму посіданні лист п. Григорієва, яким він викликав мене до Львова в „дуже важній справі“. Колиб я просив за позичку і консулят мені відмовив, як то твердить консулят, то не потребував мене викликувати до Львова, щоби знов нав'язувати якісь переговори, або щоби виконувати свої обіцянки, дані у Косові.

Не бажаючи обтяжувати Хвальної Редакції ще іншими дуже цікавими даними про хід подій, не можу не торкнутися чисто громадської сторінки даної справи. Відомости про те нібито „Укр. Нар. Мистецтво“ позичило гроші від Радянського Консуляту я вважав своїм обовязком передати відповідальним чинникам Українського Громадянства і попередив про них президію „Союзу Українок“. Перевіряючи цей свій крок, все більше переконуюся, що поступив як повинен був поступити кожний свідомий своїх обовязків громадянин. Якже реагує на це „Укр. Нар. Мистецтво“? Замісць того, щоби покінчити справу в крузі відповідальних громадянських чинників, в крузі жіночих організацій та притягнути до відповідальности того, хто дійсно пустив неправдиві чутки, але притягнути до громадської відповідальности, „Укр. Нар. Мист.“ віддає справу до суду, представляючи мене як автора неправдивих чуток.

Йому приходить з допомогою Радянський Консулят, подаючи до ґазет піванонімовий комунікат, у якім спростовуючи свою першу клевету на „Укр. Нар. Мистецтво“ допускається нової клевети проти іншої установи і проти мене особисто. Дивним дивом акція „Укр. Нар. Мист.“ і Радянського Консуляту обігаються на одній площині. Чи це відповідає інтенціям „Укр. Нар. Мист.“ і інтересам національної моралі?

Михайло Куриленко, директор „Гуцульського Мистецтва в Косові.

З театру.

МАЛИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„КЕПСЬКИЙ ШЕЛЯГ“*, комедія на 3 дії *Бруна Вінавера.*

Б. Вінавер — варшавський повістяр, драматург і критик, пронизаний європейською літературою має оригінальні ідеї і незвичайний темперамент. Остання його комедія єднає цілу низку живих і глибоких думок з легкістю дедиктивної комедії.

Є люди, наче витертий, почорнілий гріш: не старі, не гірші від інших, але зовсім добрі, прокидають за кожним разом сумніви, чи вони „правдиві“, чи нефальшовані; кожний пробує їх, кидає об землю, жде, щоби добули із себе металевий звук, по якому можна пізнати, чи вони нефаль-

шовані. Таким „кепським шелягом" є герой комедії Артур Дешель, власник фабрики огнетривких кас у Варшаві, колись студент фільософії у Парижі, тепер наполовину людина зі золотим серцем і кришталевим характером, а наполовину ціака й несвідомий фільософ. Коли він раз на 20 літ схоче скочити на кілька тижнів у Париж, щоб пригадати собі, що колись жив і нині ще живий, вернувшись-зрозумів, що доля ґлузує з нього. Дешель поїхав у Париж на чужий пашпорт, тому, що не міг ждати аж постаріється, заки виладуть йому „заграничний" на його власне прізвище. Виявляється, що власник цього пашпорту, колишній робітник у його фабриці, обвинувачений у вломі, зорґанізованім шайкою бандитів у Парижі.

І Артур Дешель химерною грою обставин стане славним на весь світ (завдяки пресі) вломником. Спокій, з яким він приймає „удари долі" і думки висловлені ним на цю тему у чорній меляхолії проганяють найчорнішу меляхолію. Все довкола нього прискає гумором і несподіваними подіями як іскри в кузні. Глядач, що вміє поза буцім-то банальною фарсою бачити „Scherz, Ironie und tiefere Bedeutung" може вийти з такої песи з головою повною думок.

Грали песу дуже добре. Г. Расінський — є незрівняний у таких ролях. М. Чайковська — була чаруючою журналісткою, В. Ратчка, як завсіди, знаменитий. Надзвичайний тип створив п. Т. Акшинський; д. добрі були С. Міхновська і В. Забельський

М. Р.

ОГОЛОШЕННЯ

Ширіть наш часопис!

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 24. травня, год. 3·30 попол. „Венецький купець".

Субота, 24. травня, год. 7.30 вечором „Троянди з Фльориди".

Неділя, 25. травня, год. 11. ранку: Академія з нагоди 400-ліття І. Кохановського.

Неділя, 25. травня, год. 3·30 попол. „Львівні серця".

Малий Міський Театр:

Субота, 24. травня, год. 7·30 вечором „Кепський шеляг", комедія.

Неділя, 25. травня, год. 3·30 попол. „Пан Топаз". Знижені ціни.

Неділя, 25. травня, год. 7·30 вечором „Кепський шеляг", комедія.

Цирк:

На площі Бема, - дві вистави год. 4. і год. 8. веч. в цирку Станевських.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Шалена дівчина". Ганка Ордонівна у звуковім додатку.

КАСІНО: Паперовий любовник. Люди без завтра.

КОЛЬОСЕИ: Таємний поліцай (Еді Польо) і комедія.

КОПЕРНИК: Марш Радецького.

ЛЕВ: Найбільша жертва жінки. О-клишник.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Шампанське життя" (Нансі Керел).

ОАЗА: Місто чудес (Фербенкс, Люпе Велез).

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Христина" (Джанет Ґейнор, Люсі Дорен, Руд. Шільдкравт).

ПАН: Еспанський соловейко (Ґрета Ґарбо) і Циганський хор.

ПАСАЖ: Бездоганний лицар (Том Мікс.)

ПРОМІНЬ: Пожежа сердець.

СТИЛЕВЕ: Князь кохання (Джан Ґільберт) і комедія з Колін Мур.

ФАТАМОРГАНА: Манолеску (Мозжухин).

ХИМЕРА: Моя жінка — твоя жінка (Клара Бов, Біллі Дов.)

УТІХА: Подружжя на злість (Бастер Кітон).

Програма радіо.

Неділя 25. травня 1930 р.

Львів (385,1) 12.10 Симфон. концерт з Варшави. 17.30 Концерт з Варшави. 20.30 Концерт з Кракова. **Варшава** (1411,7) 18.50 Всячина. **Краків** (312,8) 20.30 Еспанська музика. **Познань** (334,8) 20.15 Скандинавська музика. **Гельсінґфорс** (221,4) 18.35 Шуман. **Лайпціґ** (259) 12.00 Симф. орхестра. 14.30 Камерн. концерт. 20.30 Комічна опера. **Льондон** (261,3) 20.05 Симф. концерт. **Копенгаген** (281) 21.25 Старі дамські пісні. **Бреслав** (325) 19.25 Народні пісні. **Льондон** (356,3) 22.05 Симфон. концерт. **Штутґарт** (360) 16.30 Вокальний концерт. **Гамбурґ** (372) 18.15 Орхестра. **Букарешт** (394) 16.00 Легка музика. **Берлін** 418) 16.30 Камерна муз. 20.00 Оперетка. **Стокгольм.** (436) 20.00 Концерт. **Рим** (441) 21.02 Опера Масканія. **Прага** (487) 19.30 „Далібор" опера Сметани. **Міляно** (501) 20.30 „Ля Чітта Роза" оперетка. **Відень** (516,3) 19.00 Солісти. **Мюнхен** (533) 16.00 Концерт. **Будапешт** (550) 19.15 Мадярські пісні. **Ленінград** (1000) 17.30 Попол. концерт. **Харків** (1304) 20.00 і 22.00 Концерт. (426) 11.00 Концерт. **Москва** (938) 12.00 Концерт. **Париж** (1725) 14.00 Симф. концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2132

Ходорів:
Субота 24. V. — „Пейсахова Ніч".
Неділя 25. V. — „Барон Кімель".

Жидачів:
Понеділок 26. V. — „Пташник з Тиролю".
Вівторок 27. V. — „Трійка Гільтаїв".
Середа 28. V. — „Барон Кімель".

Бурштин:
Четвер 29. V. — „Маруся Богуславка".
Пятниця 30. V. — „Король Життя".
Субота 31. V. — „Пейсахова Ніч"
Неділя 1. VI „Пташник з Тиролю".

Склад Театру побільшено (26 осіб). Підчас антракту концерт власної орхестри у складі 7 осіб під орудою П. Кашиняа. Готується до постановки відома (з фільму) сензаційна штука Арн. Рідлея — „Поїзд-Мара" — (Потяг Відмо) і актуальна ревія сатирична — „Ай-ай! Мокро всюди!".

Управа Тов. „Вакаційних Осель" у Львові, складає всім Вп. Паням і Панам а з окрема нашому студентству за поміч в улаштуванню і переведенню збірки, як також всім П. Т. Жертводавцям, що причинилися до успіху збірки сердечну подяку. Рівночасно подає Управа до загального відома, що збірка в дні 11. ц. м. принесла Товариству 1.344·94 зол. доходу.

Дівоча гімназія „Рідної Школи" у Станиславові (гуманістичний тип) повідомляє, що вступні іспити до клас II—VIII відбудуться в днях 23—28. червня, до I кл. 28 червня — **Управа.**
2138 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка.

Отсим складаю найсердечнішу подяку В. Панові Д-рові **Олександрові Барвінському у Львові,** вул. Хшановської ч. 10. за надзвичайно дбайливу опіку і скоре, успішне виличення з дуже тяжкої недуги, запалення олегочної й очеревної з ексудат., моєї донечки Орести. Заразом мило мені висловити щиру подяку ВПанові Професорові Д-рові **Вінц. Чернецькому** за ласкаву участь у лікарських консиліях.

Ольга Тесльова, учителька у Чернихівцях.
2137

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.